

PODRECZNIK do szkoły podstawowej

1

KLASA

Część 4

My i nasz
elementarz

Matematyka

Z tego podręcznika korzysta teraz:

1 .....

2 .....

3 .....

Kochane Pierwszoklasistki,

Kochani Pierwszoklasiści,

podręcznik „My i nasz elementarz” powstał
dzięki pracy wielu osób.

Dbajcie o niego i nie rysujcie w nim.

Za rok będzie szkolnym przewodnikiem dla
waszych młodszych koleżanek i kolegów.

My i nasz **elementarz** **Matematyka**

PODREČZNIK do szkoły podstawowej

Maria Lorek, Agata Ludwa, Barbara Ochmańska

Klasa 1 **Część 4**

Katowice 2017

ISBN 978-83-86566-25-9 (całość) ISBN 978-83-86566-26-9 (część 4)

Spis treści

4-5	Co jest większe? Co jest mniejsze?	28-29	Monety i banknoty
6-7	Druga dziesiątka	30-31	Powtórki przez pagórki
8-9	Różne sposoby liczenia	32-33	Gry i zabawy matematyczne
10-11	Dodawanie w zakresie 20	34-35	Figury
12-13	Odejmowanie w zakresie 20	36-37	Mierzenie płynów
14-15	Dodawanie i odejmowanie w zakresie 20	38-39	Ćwiczymy dodawanie i odejmowanie
16-17	Gry i zabawy na boisku	40-41	Tydzień
18-19	Przystanek zadane	42-43	Rok ma 12 miesięcy
20-21	Liczymy od 10 do 100	44-45	Układanie i rozwiązywanie zadań z treścią
22-25	Liczenie dziesiątkami	46-49	Stacje badawcze
26-27	Tajemnicza liczba zero	50-51	Gra planszowa

Edukacja polonistyczna

Edukacja matematyczna

Edukacja przyrodnicza

Edukacja artystyczna

Edukacja społeczna

Multimedia

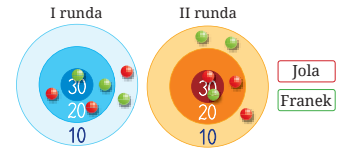

- O ile więcej jest balonów czerwonych i niebieskich razem niż żółtych?
- Z karuzeli może skorzystać jednocześnie 20 osób. Ile osób skorzysta z karuzeli podczas dwóch jздd, jeśli za każdym razem zajęte będą wszystkie miejsca?
- Po pierwszym uderzeniu młotem Antek zdobył 10 punktów. Ile punktów będzie miał razem, jeżeli w każdym kolejnym uderzeniu uzyska o 10 więcej punktów?

- Liczby na piłeczkach po dodaniu powinny dać wynik zapisany na kapeluszu. Jakie liczby należy umieścić w miejscach znaków zapytania?

- Klaun wrzucił do 2 kapeluszy po tyle samo piłeczek. Potem przełożył z pierwszego kapelusza do drugiego 5 piłeczek. O ile więcej piłeczek jest w drugim kapeluszu niż w pierwszym?
- Franek razem z kolegą, rodzicami i babcią wybrali się do wesołego miasteczka. Postanowili wejść do zamku strachu, do którego bilet kosztuje 10 zł. Ile razem zapłacą za bilety?
- Jola i Franek rzucali lotkami do tarczy. Jola rzucała czerwonymi lotkami, a Franek zielonymi. Ile punktów zdobyła w pierwszej rundzie Jola? Ile zdobył Franek? Kto miał więcej punktów? O ile więcej?

- Kto zdobył więcej punktów w drugiej rundzie? O ile więcej?

22 LICZENIE DZIESIĄTKAMI

23

Tematyczna ilustracja wprowadzająca kolejne liczby.

Piktogramy określające rodzaj edukacji.

Zadania, polecenia, zagadki oraz inspiracje do aktywności matematycznej.

INSTYTUT Kształtów

- Znajdźcie właściwy cień żaby.
- Ile ścianek ma pudełko po soku?
- Ułóżcie z patyczków swoje imiona, tak jak zrobiła to Zuzia. Porównajcie w parach, kto wykorzystał więcej patyczków.
- Usuńcie 3 patyczki tak, aby zostały 4 kwadraty.
- Ile jest trójkątów?

INSTYTUT CZASU I POGODY

- Co na rysunkach nie pasuje do przedstawionych pór roku?
- Ustawcie się kolejno według dat urodzin. Kto jest najstarszy, a kto najmłodszy?
- Karol poszedł do kolegi, gdy zegar wskazywał godzinę 9.00. Wrócił do domu, gdy na zegarze była godzina 11.00. Ile godzin nie było Karola w domu?
- Obejrzyjcie różne kalendarze. Sprawdźcie, ile niedziel jest w czerwcu.
- Ułóżcie i rozwiążcie zadanie z wykorzystaniem zegara.

48 STACJE BADAWCZE

49

1. Żaneta dołożyła do kolekcji misia w kapeluszu. Teraz zastanawia się, jak uporządkować całą kolekcję.

– Ustawmy misie od lewej strony, od największego do najmniejszego, to znaczy w kolejności malejącej – mówi ciocia.

– Czy kolejność może być rosnąca? – pyta Żaneta.

– Oczywiście! – odpowiada ciocia i dodaje: – Ustawiamy misie od najmniejszego do największego, zaczynając od lewej strony.

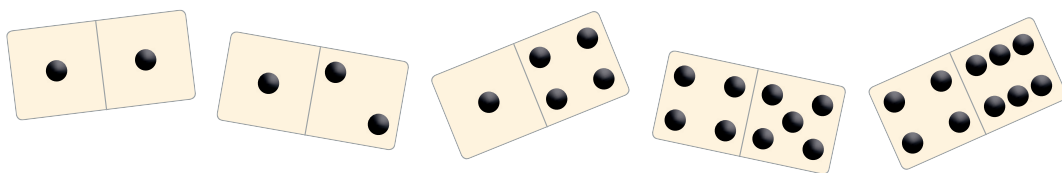

– O, misie rosną! – Żaneta uśmiecha się do cioci.

2. Tomek ułożył liczby w kolejności rosnącej. Odczytajcie je w kolejności malejącej.

3. Sprawdźcie, czy kostki domina ułożone są w kolejności od najmniejszej liczby oczek do największej.

- Ułóżcie kilka kostek domina w kolejności od największej liczby oczek do najmniejszej.

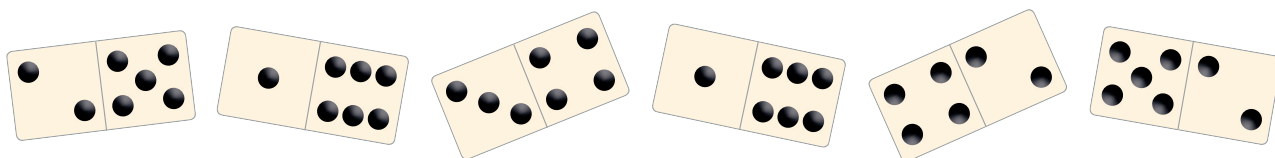
4. Które liczby są ułożone w kolejności rosnącej? Które – w kolejności malejącej?

5. Jakie liczby mniejsze od 20 mogły się ukryć pod znakami zapytania?

$$12 > ? \quad 8 < ? \quad 9 > ? \quad 6 < ? \quad ? < ?$$

6. Policzcie oczka na każdej kostce domina. Która kostka domina nie pasuje do pozostałych?

7. Szesnaście jest większe o 4 od pewnej liczby. Jaka to liczba?

$$10 + 0 = 10$$

dziesięć

$$10 + 1 = 11$$

jedenaście

$$10 + 2 = 12$$

dwanaście

$$10 + 3 = 13$$

trzynaście

$$10 + 4 = 14$$

czternaście

$$10 + 5 = 15$$

piętnaście

$$10 + 6 = 16$$

szesnaście

$$10 + 7 = 17$$

siedemnaście

$$10 + 8 = 18$$

osiemnaście

$$10 + 9 = 19$$

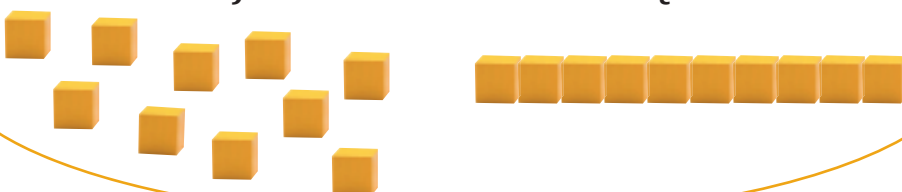
dziewiętnaście

$$10 + 10 = 20$$

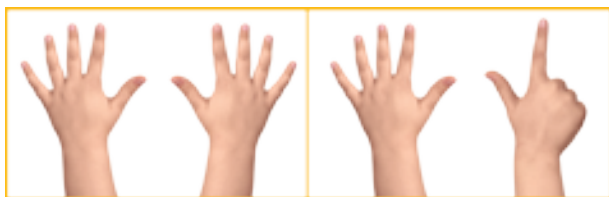
dwadzieścia

10 jedności to 1 dziesiątka.

1. Obliczcie, ile to jest razem. Pobawcie się w parach w podobny sposób.

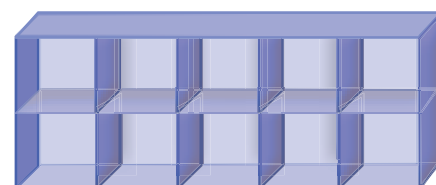
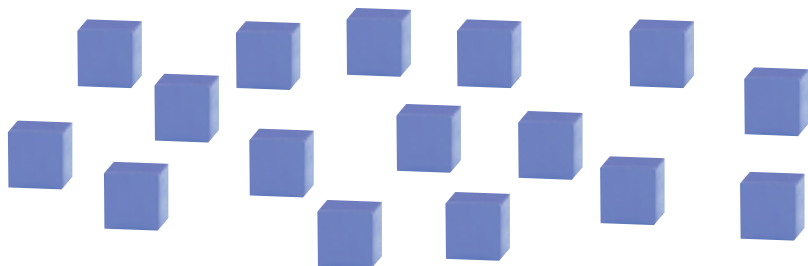
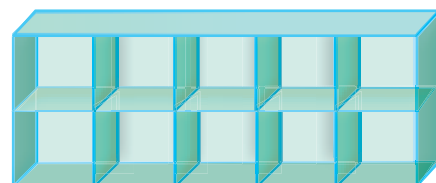
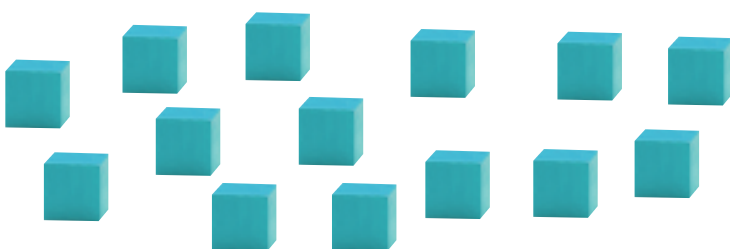

$$10 + 7 = ?$$

$$? + ? = ?$$

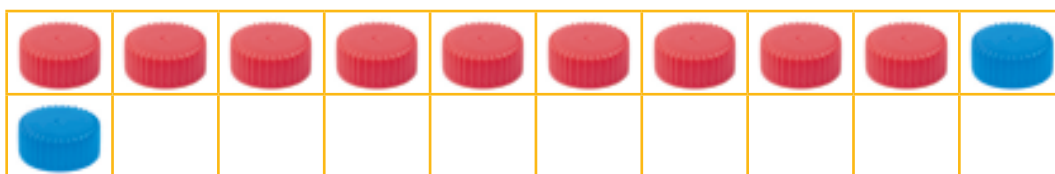
2. Jak można najłatwiej policzyć, ile jest klocków? Policzcie dowolnym sposobem, ile klocków zmieści się w pudełku, a ile zostanie.

3. Dzieci robiły kokardy narodowe. Dziewczynki przygotowały 10 kokard, a chłopcy – 7. Ile kokard zrobiły dzieci?
4. Rozwiążcie zadanie. Możecie wykonać rysunek pomocniczy.

Gabrysia ma 2 zeszyty, 10 jabłek, 8 kredek, ołówek, 3 gruszki, mandarynkę, piłkę, hulajnogę i śliwkę. Ile owoców ma Gabrysia?

1. Żaneta zbiera czerwone nakrętki, a Tomek – niebieskie.
Policzcie, ile nakrętek mają razem dzieci.

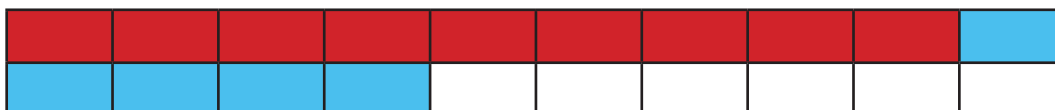

Ja liczę tak.
 $9+2=9+1+1=?$

A ja liczę tak.
 $9+2=?$

2. Przyjrzyjcie się, jak są pokolorowane pola. Wymyślcie zadania do tych rysunków. Zapiszcie obliczenia.

3. Na rynku w Krakowie turysta kupił 2 bukiety. W jednym było 9 fioletowych tulipanów, a w drugim 5 tulipanów żółtych. Ile tulipanów kupił turysta?

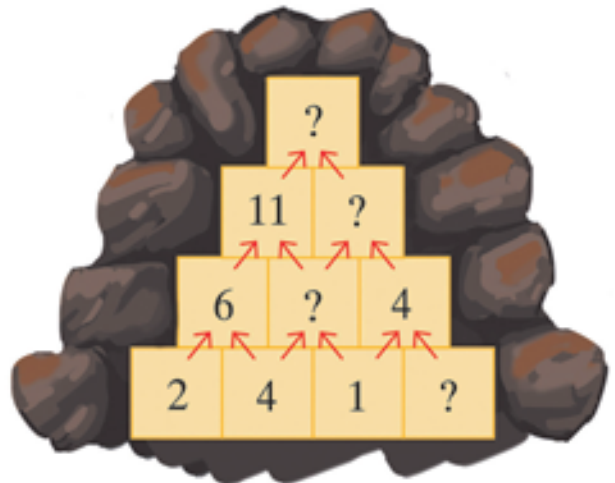
4. Turyści przyjechali do Krakowa o godzinie 9.00. Przez 3 godziny zwiedzali Rynek Główny. Przez kolejne 2 godziny zwiedzali Wawel. O której godzinie zakończyli zwiedzanie Wawelu?

5. Rozwiążcie zadanie.

Iwona miała 15 zł. Kupiła maskotkę smoka i widokówkę. Ile mogła zapłacić za smoka, a ile – za widokówkę?

6. Rozwiążcie piramidę liczbową, a dowiecie się, ile osób odwiedziło Smoczą Jamę w ciągu jednej godziny.

7. Obliczcie wybranym przez siebie sposobem.

$$9+3$$

$$9+6$$

$$9+4$$

$$9+7$$

$$9+8$$

1. Rozwiążcie zadanie.

Podczas wycieczki po Warszawie Maja zrobiła 8 zdjęć, a Ola – 4. Ile razem zrobiły zdjęć?

To zdjęcia Mai.

To zdjęcia Oli.

- O ile mniej zdjęć ma Ola niż Maja?

2. W Łazienkach Królewskich Ola i Maja obserwowały łabędzie i kaczki. Łabędzi było 5, a kaczek o 3 więcej. Ile ptaków było razem?

3. Przed Zamkiem Królewskim stało 7 dorożek jednokonnych i 5 dwukonnych. Ile dorożek było razem? Możecie wykonać rysunek pomocniczy.

$$7+5=?$$

- Ile koni było razem?

- Ile kół mają razem 3 dorożki?
- Ile kół mają razem 4 dorożki?

4. Maja i Ola z rodzicami planują zwiedzanie Warszawy. Obie dziewczynki mają po 20 zł. Na co mogą przeznaczyć pieniądze? Podajcie swoje propozycje.

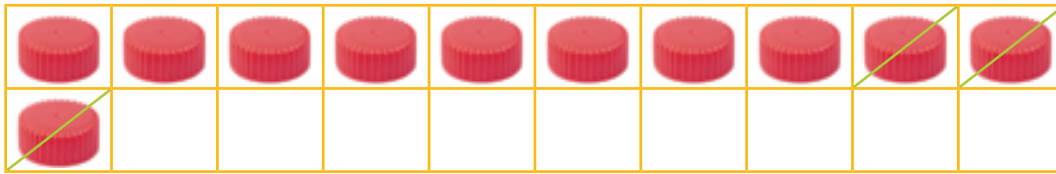
- Co jest droższe: 2 bilety do muzeum czy rejs po Wiśle?

bilet do muzeum - 8 zł
bilet na wystawę - 6 zł
bilet na rejs po Wiśle - 12 zł
widokówka - 1 zł
plan Warszawy - 9 zł
breloczek - 7 zł

5. Według legendy od spojrzenia bazyliuszka pękło lustro. Jaki kształt ma brakująca część lustra? Znajdźcie ją.

1. Dzieci miały 11 nakrętek. Do gry wykorzystały 3 z nich. Ilu nakrętek dzieci nie wykorzystały?

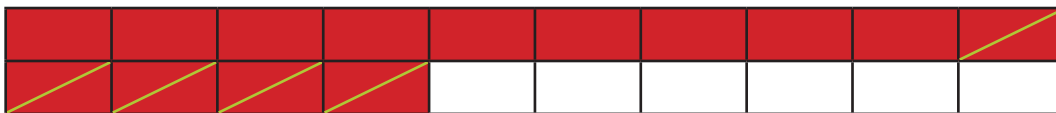

Ja liczę tak:
 $11-3=11-1-2=?$

A ja liczę tak:
 $11-3=?$

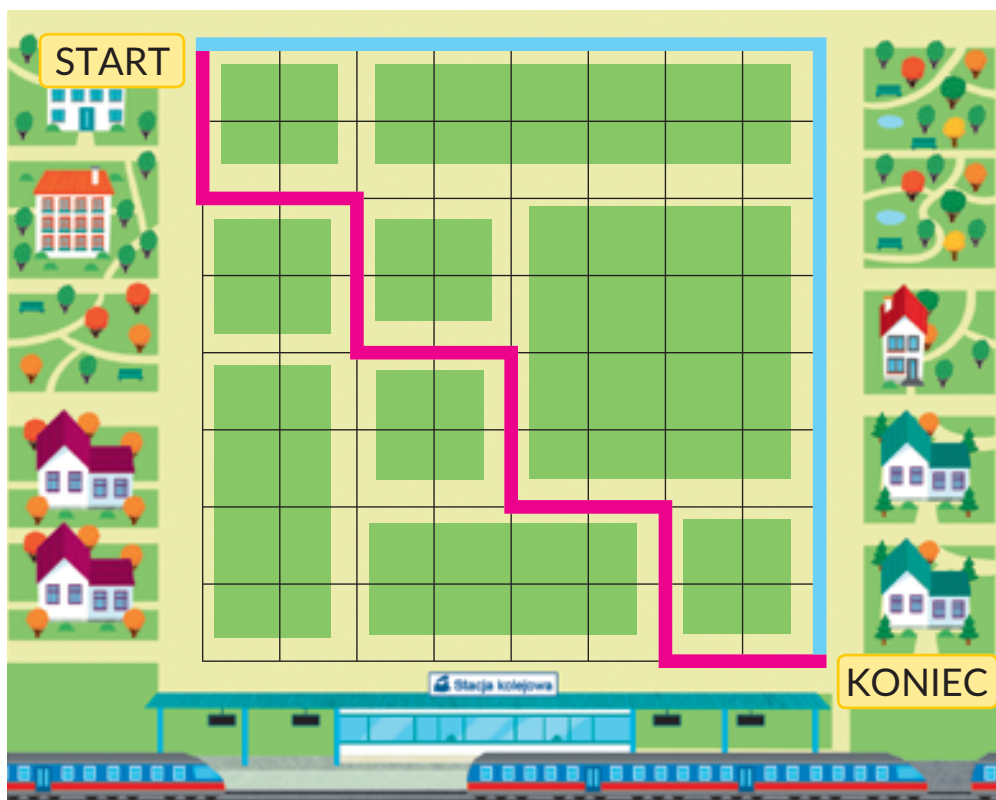
2. Policzcie, ile pól jest przekreślonych. Wymyślcie zadania do tych rysunków. Zapiszcie obliczenia.

3. Gabrysia i Lena miały razem 12 pierniczków. Na podwieczerek Gabrysia zjadła 3 pierniczki, a Lena – 2. Ile pierniczków im zostało?

4. W sklepie przy rynku w Toruniu było 15 kg pierników. W ciągu dnia turyści kupili 7 kg pierników. Ile kilogramów pierników zostało?
5. Jola wybrała się z całą rodziną do cukierni. Byli z nią rodzice, babcia, dziadek i dwaj bracia. Zajęli miejsce przy jednym stoliku. Ile osób było przy stoliku?
6. Przewodniczka przygotowała dwie trasy zwiedzania miasta. Jedną oznaczyła kolorem czerwonym, a drugą – niebieskim. Czy któraś z nich jest krótsza?

7. Obliczcie wybranym przez siebie sposobem.

$$11-4$$

$$11-7$$

$$11-5$$

$$11-8$$

$$11-6$$

8. Przygotujcie kartoniki z liczbami i znakami działań. Ułóżcie z wybranych liczb i znaków przynajmniej jedno poprawnie rozwiązane działanie.

12

11

9

7

5

4

3

2

=

-

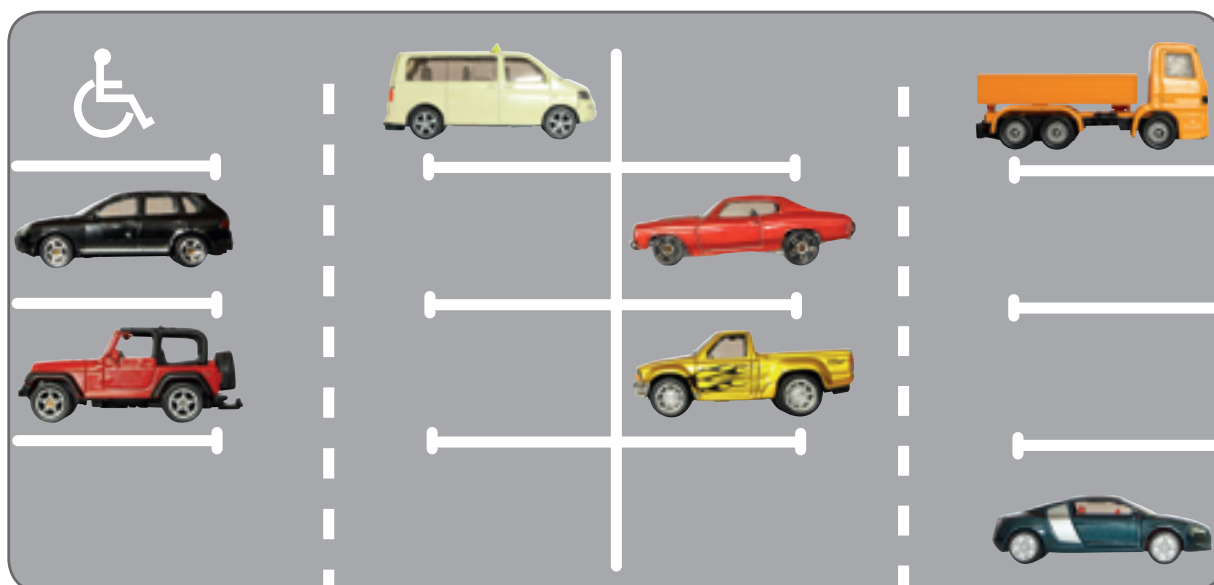
+

1. Rozwiążcie zadanie. Skorzystajcie z zegara.

Klasa 1 a wróciła z wycieczki o godzinie 12.00. Wycieczka trwała 4 godziny. O której godzinie klasa 1 a wyjechała na wycieczkę?

2. Rano na parkingu było 12 samochodów. Przed południem kilka z nich odjechało i zostało 7. Ile samochodów odjechało?

- Po południu odjechały 2 samochody, a przyjechało 6 innych samochodów. Ile samochodów było po południu na parkingu?
3. Emil miał 13 naklejek z samochodami. Dał 6 naklejek bratu. Ile naklejek zostało Emilowi? Możecie wykonać rysunek pomocniczy.
  4. W porcie cumowało 14 statków, 4 z nich odpłynęły przed godziną 12.00. Do wieczora odpłynęło jeszcze 5 statków. Ile statków pozostało w porcie?

5. Autobus przywiózł na płytę lotniska 15 osób. Wsiadło już 8 z nich. Ile osób zostało jeszcze w autobusie?

6. Ile czasu zostało do odlotu samolotu do Krakowa?
7. Samolot do Gdańska jest opóźniony o godzinę. O której godzinie odleci, jeśli planowo powinien odlecieć o godzinie 10.00?
8. Mama Iwony odlatuje do Brukseli o godzinie 9.00. Na lotnisku musi być 2 godziny przed odlotem samolotu. O której godzinie mama Iwony powinna przybyć na lotnisko?

1. Klasa 1a bawiła się na boisku. Łucja, Robert i Franek rzucali po 5 woreczków z grochem do ułożonych na boisku szarf. Za rzut do niebieskiej szarfy dostawali 5 punktów, do żółtej – 3 punkty, a za rzut poza szarfę – 1 punkt. Które dziecko zdobyło najwięcej punktów?

Łucja

$$5+5+3+3+1=?$$

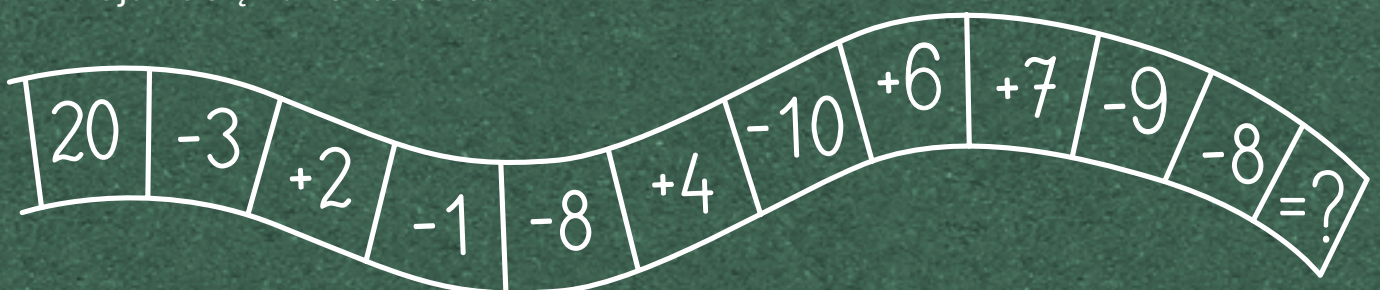
Robert

Franek

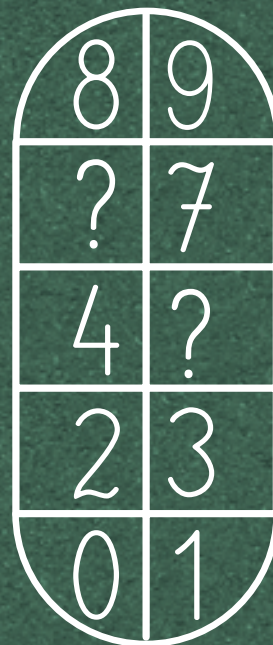
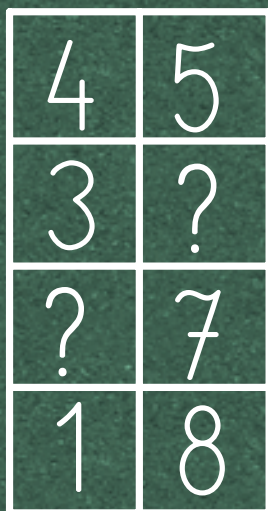
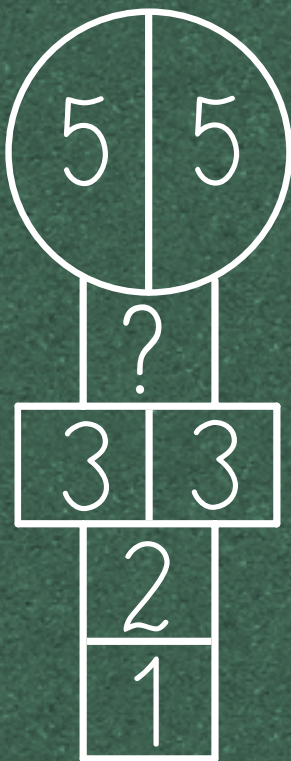
2. Natalka narysowała tor z działaniami matematycznymi. Obliczcie, jaka liczba znajdzie się na końcu toru.

3. Karol ułożył kule w pudełku.
Ile kul dotyka ścianek pudełka?
Ile nie dotyka?

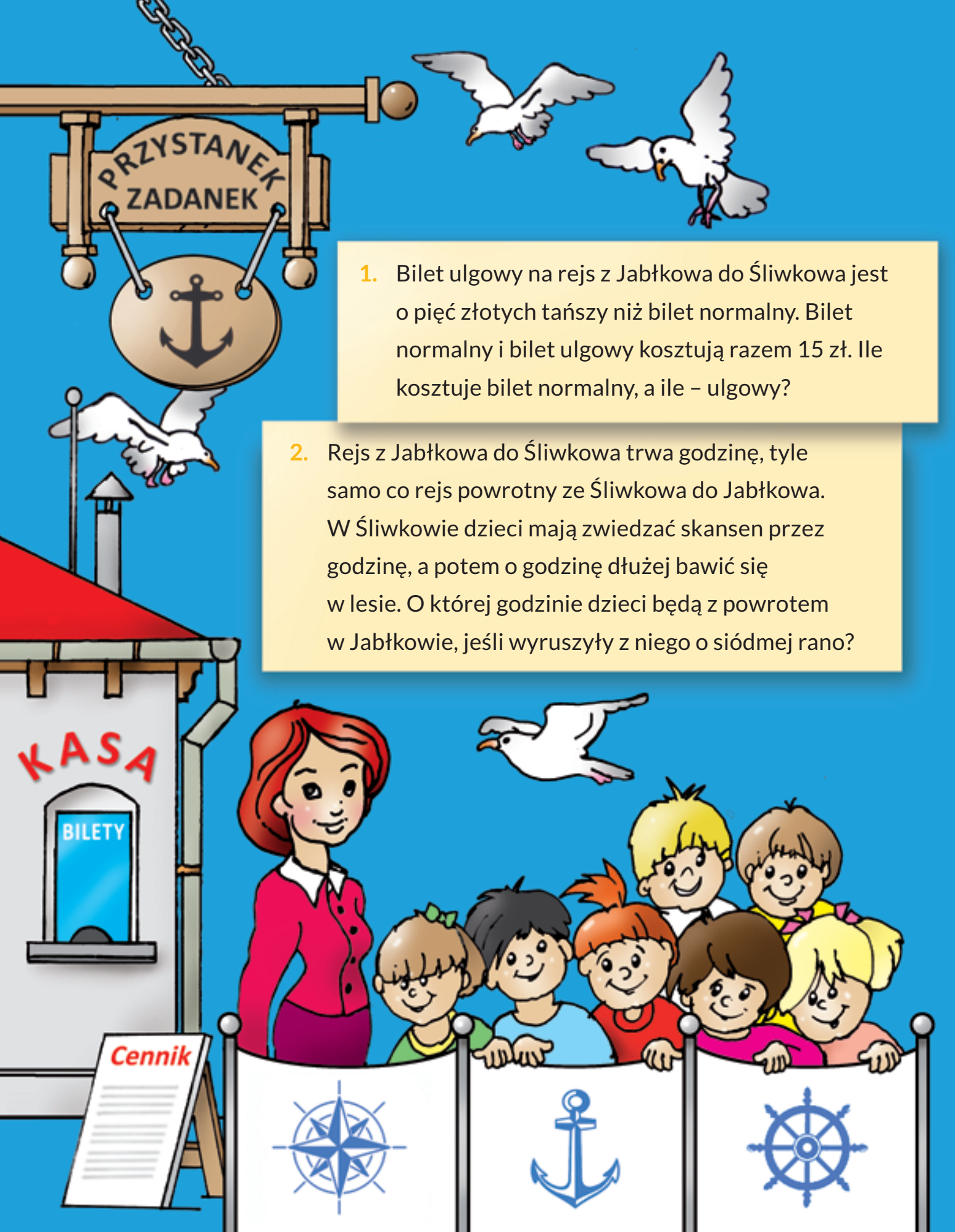

4. Dzieci grały w różne gry. Pola rysunków oznaczały liczbami. Narysujcie kredą na boisku podobne rysunki. W miejsca znaków zapytania wpiszcie brakujące liczby. Skaczcie po polach z takimi liczbami, które dadzą razem liczbę 20.

5. Dzieci zaszyfrowały litery. Każdą literę zastąpiły innym obrazkiem. Jaki wyraz zaszyfrowały?

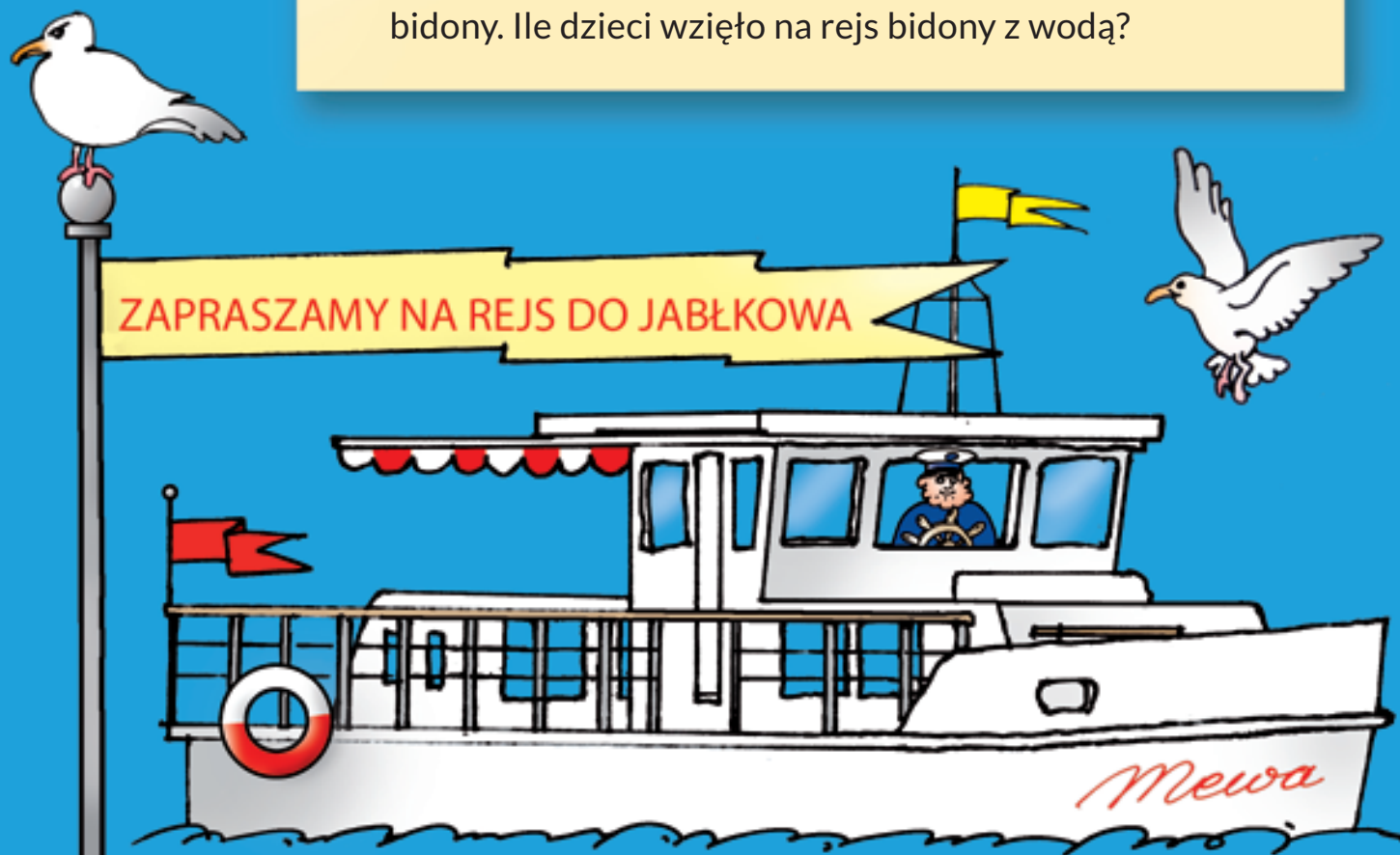

1. Bilet ulgowy na rejs z Jabłkowa do Śliwkowa jest o pięć złotych tańszy niż bilet normalny. Bilet normalny i bilet ulgowy kosztują razem 15 zł. Ile kosztuje bilet normalny, a ile – ulgowy?

2. Rejs z Jabłkowa do Śliwkowa trwa godzinę, tyle samo co rejs powrotny ze Śliwkowa do Jabłkowa. W Śliwkowie dzieci mają zwiedzać skansen przez godzinę, a potem o godzinę dłużej bawić się w lesie. O której godzinie dzieci będą z powrotem w Jabłkowie, jeśli wyruszyły z niego o siódmej rano?

3. Statek płynie z Jabłkowa do Śliwkowa i zatrzymuje się po drodze jeden raz w Gruszkowie. W Gruszkowie wsiadło na statek 20 osób, a wysiadło o 10 osób mniej niż wsiadło. Ile osób wysiadło w Gruszkowie? Czy pasażerów było więcej czy mniej po przystanku w Gruszkowie? O ilu?

4. W rejs statkiem wyruszyło 10 dziewczynek i taka sama liczba chłopców. Wszystkie dziewczynki oprócz dwóch wzięły ze sobą bidony. Tylko dwaj chłopcy zabrali ze sobą bidony. Ile dzieci wzięło na rejs bidony z wodą?

5. Plecak Tomka i plecak Zuzi ważą razem 5 kg. Plecak Zuzi i plecak Joli ważą razem 4 kg. Plecak Zuzi, Joli i Tomka ważą razem 7 kg. Ile waży najcięższy plecak i do kogo należy?

10

1 dziesiątka to dziesięć

Wkładam 10 fasolek do każdego woreczka.

20

2 dziesiątki to dwadzieścia

30

3 dziesiątki to trzydzieści

40

4 dziesiątki to czterdzieści

50

5 dziesiątek to pięćdziesiąt

60

6 dziesiątek to sześćdziesiąt

70

7 dziesiątek to siedemdziesiąt

80

8 dziesiątek to osiemdziesiąt

90

9 dziesiątek to dziewięćdziesiąt

100

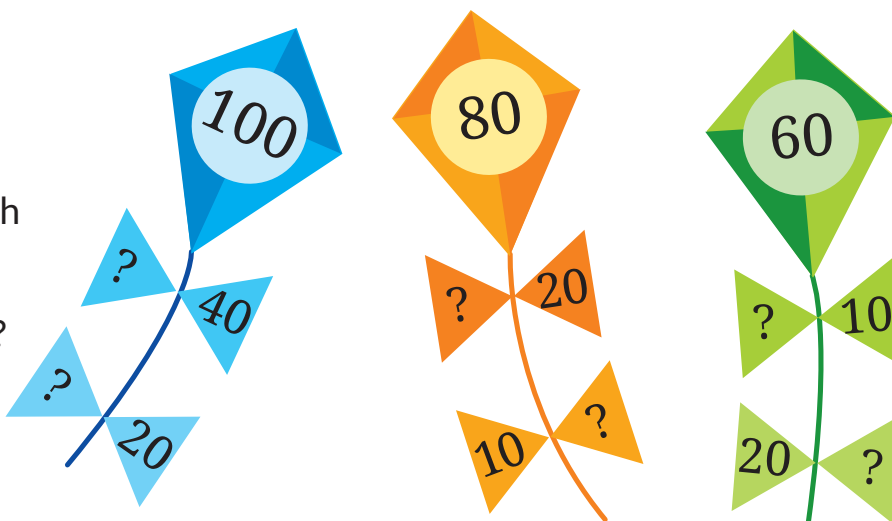
10 dziesiątek to sto

1. Porównajcie liczby. Która z nich ma najwięcej dziesiątek, a która najmniej?

50 90 20 80 40 10 70

2. Jakie liczby można umieścić w miejscach znaków zapytania, aby liczby na obu kokardach każdego latawca dały wynik podany w kółku?

3. Robert, Karol i Franek ułożyli dywaniki z puzzli. Dodajcie liczby na każdym dywaniku. Porównajcie wyniki.

Robert		Karol		Franek							
10	20	30	30	10	10	20	40	30	10	10	50
90	>	?	?	?							

4. Rozwiążcie zadanie.

Na nagrody w konkursach przeznaczono 20 książek i 10 gier planszowych. Ile nagród jest razem? Których nagród jest więcej? O ile więcej?

1. O ile więcej jest balonów czerwonych i niebieskich razem niż żółtych?
2. Z karuzeli może korzystać jednocześnie 20 osób. Ile osób skorzysta z karuzeli podczas dwóch jazd, jeśli za każdym razem zajęte będą wszystkie miejsca?
3. Po pierwszym uderzeniu młotem Antek zdobył 10 punktów. Ile punktów będzie miał razem, jeżeli w każdym kolejnym uderzeniu uzyska o 10 więcej punktów?

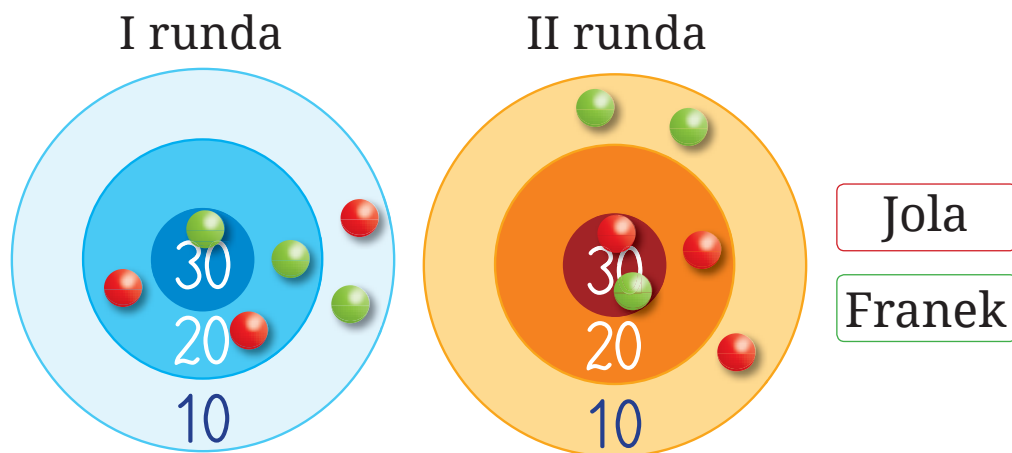

4. Liczby na pióreczkach po dodaniu powinny dać wynik zapisany na kapeluszu. Jakie liczby należy umieścić w miejscach znaków zapytania?

5. Klaun wrzucił do 2 kapeluszy po tyle samo pióreczek. Potem przełożył z pierwszego kapelusza do drugiego 5 pióreczek. O ile więcej pióreczek jest w drugim kapeluszu niż w pierwszym?
6. Franek razem z kolegą, rodzicami i babcią wybrali się do wesołego miasteczka. Postanowili wejść do zamku strachu, do którego bilet kosztuje 10 zł. Ile razem zapłacą za bilety?
7. Jola i Franek rzucali lotkami do tarczy. Jola rzucała czerwonymi lotkami, a Franek zielonymi. Ile punktów zdobyła w pierwszej rundzie Jola? Ile zdobył Franek? Kto miał więcej punktów? O ile więcej?

- Kto zdobył więcej punktów w drugiej rundzie? O ile więcej?

1. W każdym bukietcie jest po tyle samo róż. Po ile?

- Którego koloru róż jest najwięcej? Których najmniej?
- Ile jest wszystkich róż razem?
- Których róż jest mniej: żółtych czy różowych? O ile mniej?
- Których róż jest więcej: żółtych czy różowych? O ile więcej?
- Ułóżcie inne pytania do ilustracji. Zapiszcie działania.

2. Kwiaciarka sprzedała 3 bukiety czerwonych róż i 1 bukiet pomarańczowych.

- Ile bukietów róż sprzedała? Ile to róż?
- O ile więcej sprzedała czerwonych róż niż pomarańczowych?

Bukiety	$3 + 1 = 4$
Róże	$30 + 10 = ?$

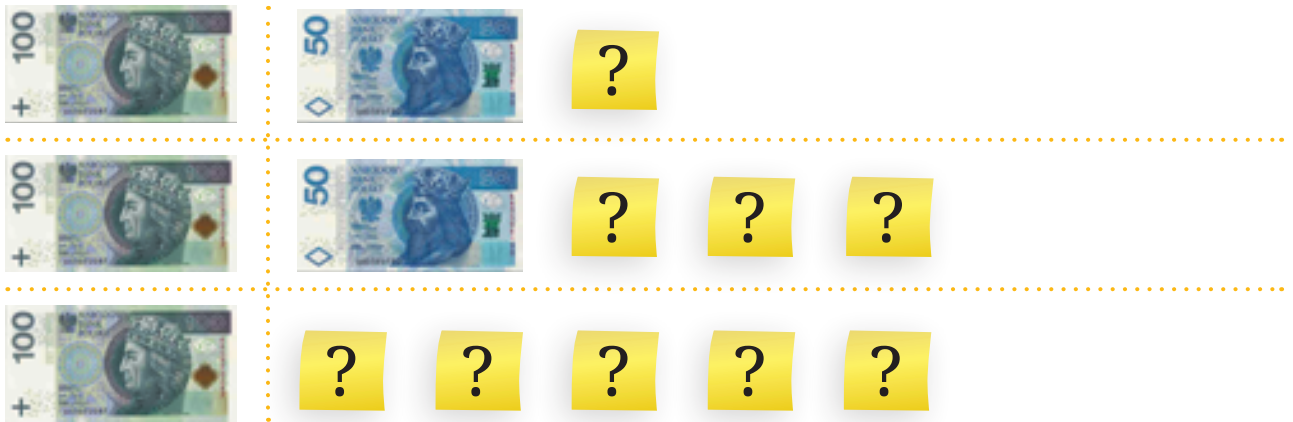
Bukiety	$3 - 1 = 2$
Róże	$30 - 10 = ?$

3. Kwiaciarka sprzedała różowe i żółte róże. Razem było ich 30. Ile mogła sprzedać różowych róż, a ile żółtych? Zapiszcie działanie.

- Podajcie inne przykłady rozwiązań.

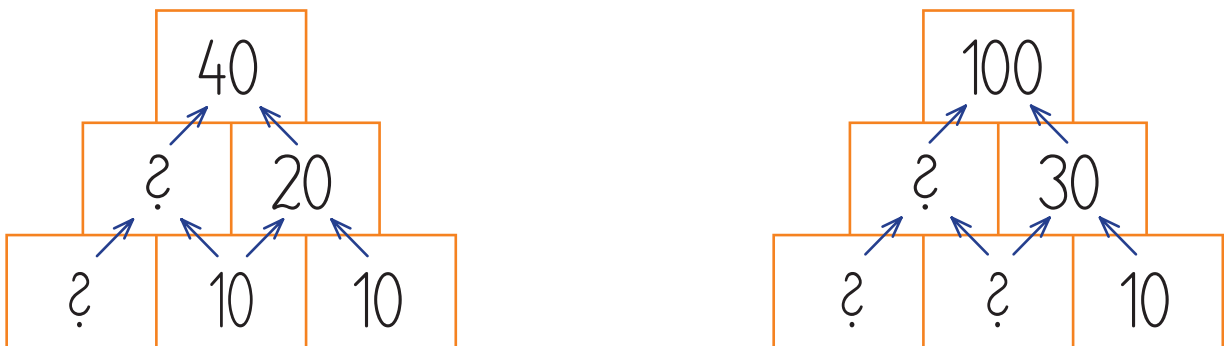
4. Kwiaciarka chce rozmienić banknot stużłotowy. Jakie banknoty mogą się znaleźć w miejscach znaków zapytania? Zaproponujcie inne rozwiązania.

5. Wykonajcie działania.

$10 + 10 = ?$	$40 + 10 = ?$	$30 + 20 = ?$	$70 + 30 = ?$
$20 + 10 = ?$	$50 + 10 = ?$	$40 + 20 = ?$	$80 + 20 = ?$
$20 - 10 = ?$	$50 - 10 = ?$	$40 - 20 = ?$	$80 - 20 = ?$

6. Liczby w piramidce należy dodawać tak, jak wskazują strzałki. Jakie liczby powinny się znaleźć w miejscach znaków zapytania?

7. Babcia Gabrysi ma 50 lat, a prababcia ma 70. O ile lat jest starsza prababcia od babci? O ile była starsza rok temu?
8. Klub „Mówimy Sercem” działa już 40 lat. Którą rocznicę działalności obchodził 10 lat temu?

Tajemnicza liczba zero

1. Wyobraźcie sobie, że mieliście torebkę cukierków. Rozdaliście wszystkie cukierki dzieciom w klasie. Ile cukierków zostało?

Nie zostało nic.
Jest zero cukierków.

Jeżeli nasza drużyna wygrywa dwa do zera, to możemy zapisać ten wynik $2 : 0$. Wiemy, że nasi sportowcy zdobyli 2 gole, a przeciwnicy nie zdobyli ani jednego gola, czyli mają 0 goli.

Dawno temu zero nie było używane do liczenia, bo przecież ważne jest to, co jest, a nie to, czego nie ma. Dlatego na przykład w zapisie liczb za pomocą znaków rzymskich nie ma zera.

I II III IV V VI VII VIII IX X

Dziś trudno byłoby sobie wyobrazić zapisywanie liczb bez użycia zera.

Zero to nie tylko liczba, ale również cyfra, czyli znak służący do zapisywania liczb. Cyfry to:

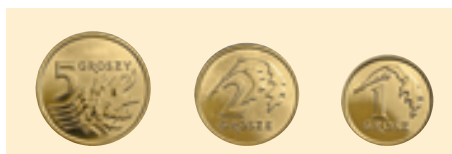
To monety groszowe.

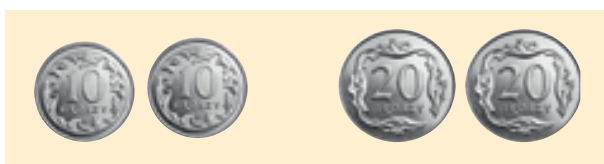
1 złoty to 100 groszy.
 $1 \text{ zł} = 100 \text{ gr}$

1. Ile groszy jest razem w każdej grupie?

2. Policzcie grosze w każdej parze monet. Sprawdźcie, gdzie jest więcej groszy, a gdzie mniej.

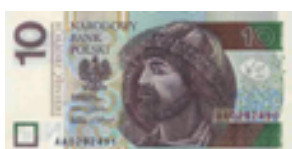
3. Jakie monety można położyć pod kredką, żeby było tyle samo groszy, ile jest nad kredką?

To banknoty złotowe.

4. Obliczcie, ile to razem złotych.

$$10 \text{ zł} + 50 \text{ zł} = ? \text{ zł}$$

$$20 \text{ zł} + ? \text{ zł} = ? \text{ zł}$$

$$? \text{ zł} + ? \text{ zł} = ? \text{ zł}$$

$$? \text{ zł} + ? \text{ zł} = ? \text{ zł}$$

5. Zosia kupiła w sklepie 3 zeszyty po 3 zł, 2 gumki po 2 zł i ołówek za 1 zł. Podała sprzedawcy banknot 20-złotowy. Ile dostała reszty?

1. Zuzia użyła już 7 kartek bloku rysunkowego. Ile kartek ma jeszcze do wykorzystania?

2. Ile pieniędzy w monetach groszowych ma Patryk, a ile Celina?

- Kto ma większą kwotę?
- Czy razem mają więcej niż 1 zł?

3. Które zdania są prawdziwe?

- Piłka i skakanka kosztują razem 30 zł.
- Piłka jest droższa od skakanki.
- Skakanka jest tańsza od piłki o 10 zł.
- Jeżeli Jola zapłaci za piłkę i skakankę banknotem 50-złotowym, to otrzyma 20 zł reszty.

4. W którym opakowaniu jest więcej piłek? O ile?

- Ile piłek jest w dwóch opakowaniach?

5. Wykonajcie działania:

$12+7=?$	$19+1=?$	$19-1=?$	$15-5=?$
$17+3=?$	$16+3=?$	$17-4=?$	$20-0=?$

1. Zmierzcie patyczki. Jakich liczb brakuje?

$$7 \text{ cm} + 3 \text{ cm} = 10 \text{ cm}$$

$$5 \text{ cm} + ? \text{ cm} = 15 \text{ cm}$$

$$2 \text{ cm} + ? \text{ cm} = ? \text{ cm}$$

$$? \text{ cm} + ? \text{ cm} = ? \text{ cm}$$

$$? \text{ cm} + ? \text{ cm} = ? \text{ cm}$$

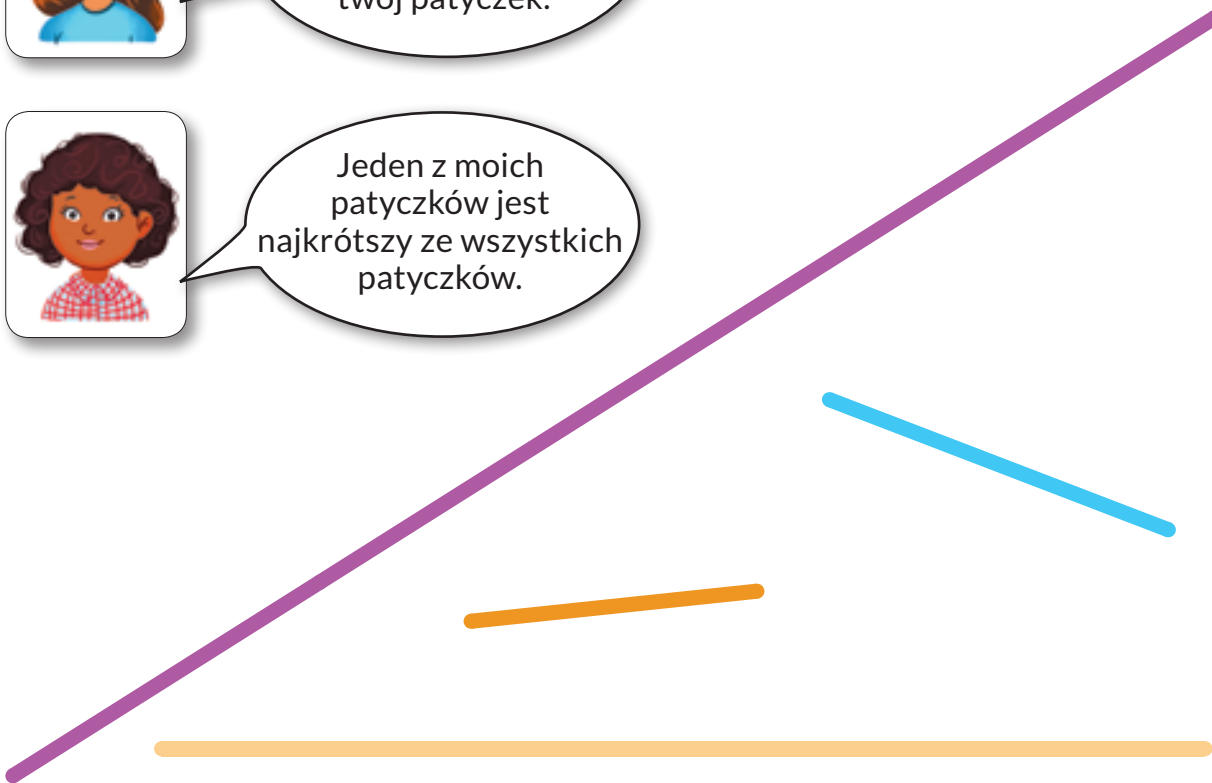
2. Które dwa patyczki należą do Łucji, a które dwa do Żanety?

Moje dwa patyczki mają razem taką samą długość co jeden twój patyczek.

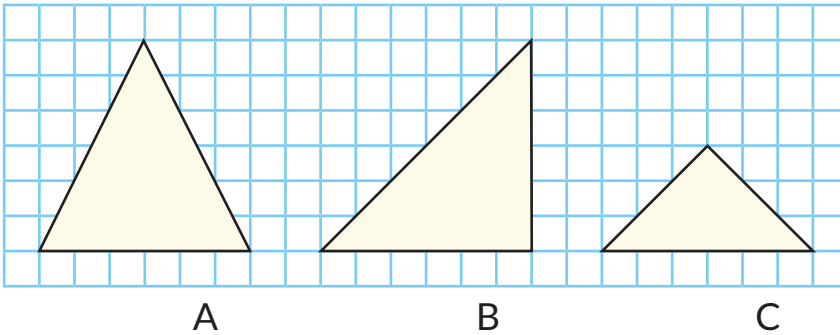
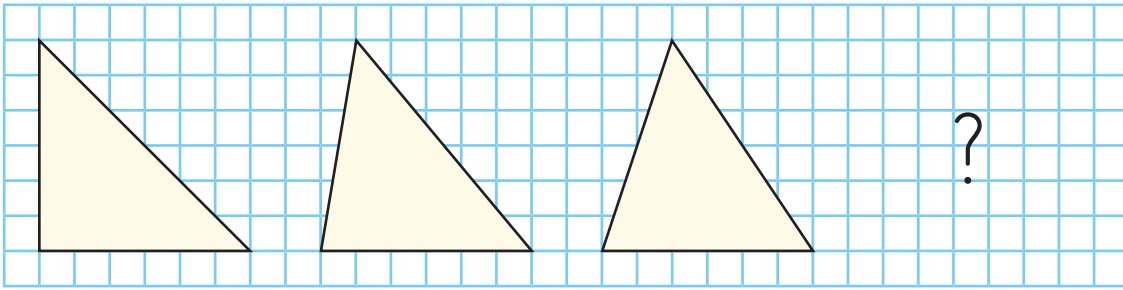

Jeden z moich patyczków jest najkrótszy ze wszystkich patyczków.

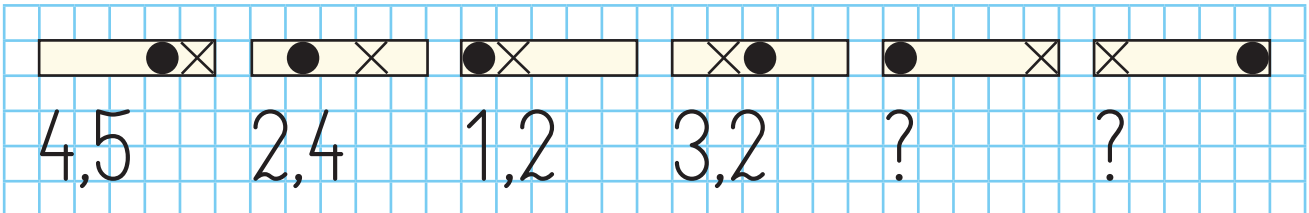

- Hoan twierdzi, że informacja jednej dziewczynki wystarczy, aby rozwiązać zadanie. Czy ma rację? Uzasadnijcie odpowiedź.

3. Sławek narysował trójkąty zgodnie z pewną zasadą. Jaka to zasada? Który trójkąt powinien być kolejny?

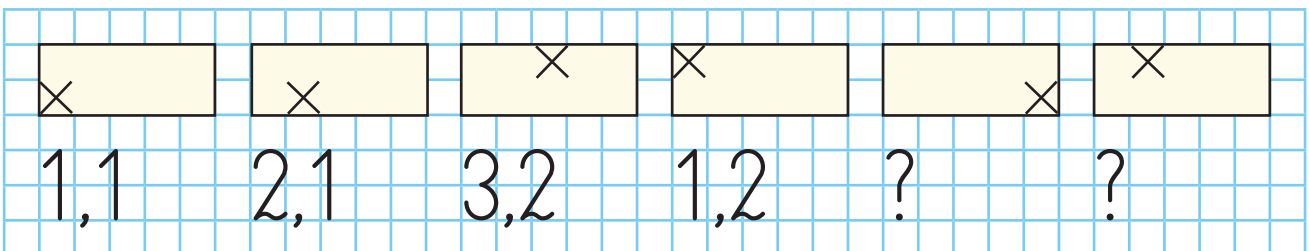

4. Ola przygotowała szyfr. Jakich liczb brakuje w kolejnych zapisach?

- Narysujcie na papierze w kratkę rysunek dla szyfru 1,3

5. Franek przygotował swój szyfr. Zapiszcie szyfr do ostatnich trzech rysunków.

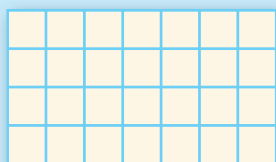
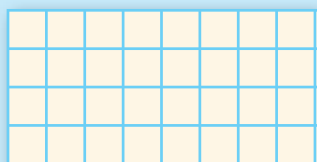

- Przygotujcie podobne zagadki. Zadajcie je sobie w parach.

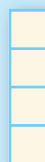
1. Natałka miała długi pasek papieru o szerokości 4 kratki.

Postanowiła go pociąć na mniejsze kawałki. Najpierw odcięła pasek o długości 8 kratki, potem pasek o długości 7 kratki. Każdy kolejny pasek odcięty przez Natałkę był krótszy od poprzedniego o 1 kratkę.

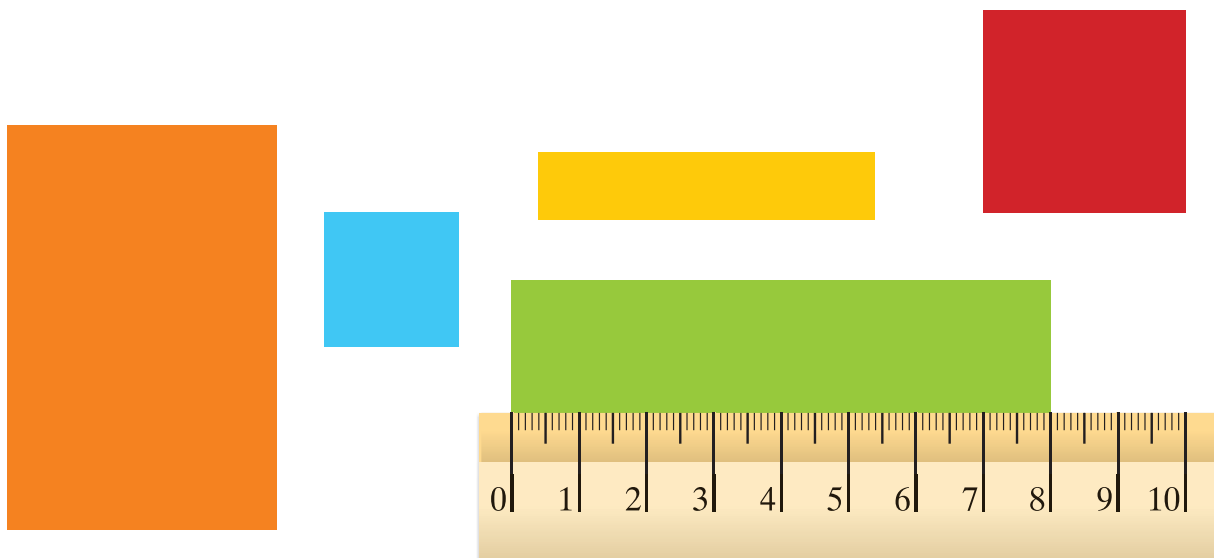
Ostatni pasek wyglądał tak:

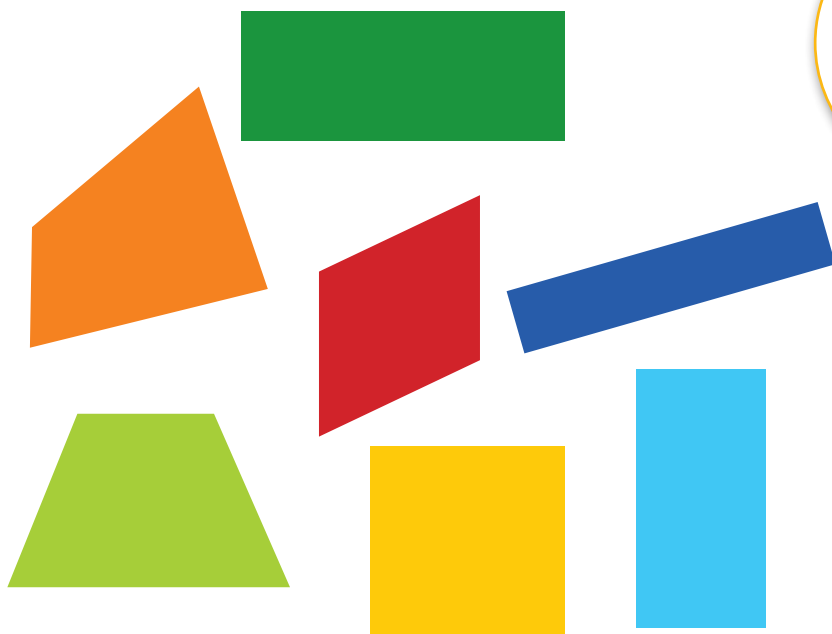
Jakie figury otrzymała Natałka? Wytnijcie z papieru w kratkę takie same figury.

- Czy wśród wyciętych figur jest prostokąt, którego wszystkie boki mają tę samą długość?

2. Zmierzcie boki każdego prostokąta. Które prostokąty mają wszystkie boki tej samej długości?

3. Wszystkie figury na ilustracji mają 4 boki. Które z nich są prostokątami?
Który prostokąt jest też kwadratem?

Prostokąt
o wszystkich
bokach tej samej
długości to
kwadrat.

4. Natałka wycięła kwadraty o bokach długości: 3 cm, 4 cm, 5 cm, 6 cm.
Odgadnijcie, który z kwadratów na ilustracji ma boki o długości 3 cm.

- Sprawdźcie za pomocą linijki, czy wasze odpowiedzi są poprawne.

1. Ile litrów wody znajduje się w tych naczyniach?

2. Do podlania ogródka tata zużył 16 litrów wody. Z których konewek mógł skorzystać?

3. Na wycieczkę pojechało 20 dzieci. Które butelki można wybrać, by każde dziecko wypilo 1 litr wody? Podajcie różne propozycje.

4. Iwona chce przelać do dzbanka sok z dwóch butelek litrowych i wodę mineralną z jednej dwulitrowej. Ile litrów napoju przygotuje?

5. Którego soku jest najwięcej: winogronowego, pomarańczowego czy jabłkowego?

6. Wojtek przelewa 14 litrów wody mineralnej do dwulitrowych dzbanków. Czy przygotował wystarczająco dużo dzbanków?

1. W czasie spaceru po łące dzieci liczyły zauważone owady. Ile owadów zobaczyła Ula, a ile Franek? Których owadów dzieci zauważyły najmniej, a których najwięcej?

			
 Ula	5	6	5
 Franek	7	4	6

2. Wykonajcie działania. Ułóżcie wyniki od najmniejszego do największego. Zapiszcie pod nimi odpowiadające im sylaby. Odczytajcie hasło.

16-9

18-9

7+6

8+6

8+3

14-8

11-7

6+9

cy

ma

i

kań

ła

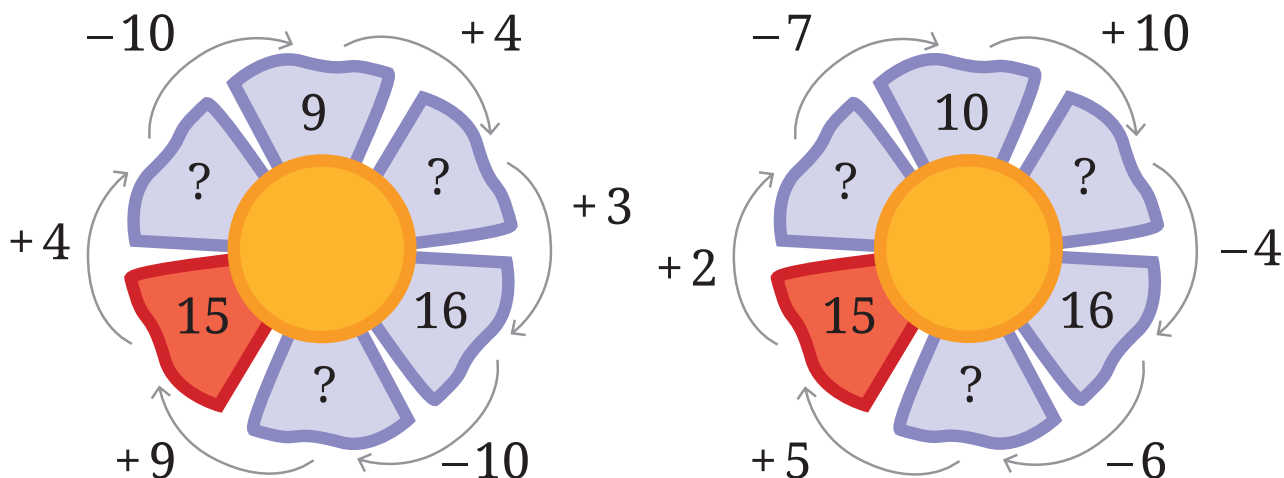
Miesz

jo

wej

3. Dodawajcie i odejmujcie liczby. Zaczynajcie od liczb na czerwonych płatkach. Zapiszcie działania.

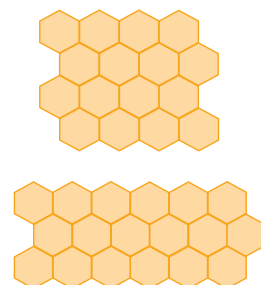

4. Wujek Witek w maju zebrał 16 litrów miodu, a w czerwcu – o 9 litrów miodu mniej. Ile litrów miodu zebrał wujek w czerwcu?

- Wujek napełniał czerwcowym miodem słoiki jednolitrowe i dwulitrowe. Ile słoików mógł napełnić?
- O co jeszcze można zapytać?

5. Oszacujcie, ile komórek jest w każdym plastrze miodu. Następnie policzcie komórki i powiedzcie, w którym plastrze jest ich więcej. Ile komórek będą miały plastry, jeśli dodamy do każdego po 2 komórki?

6. Lena rysuje kolorowe kwiatki w takiej kolejności: **żółty**, **czerwony**, **niebieski**, **różowy**. Potem jeszcze raz w tej samej kolejności: **żółty**, **czerwony**, **niebieski**, **różowy**. I jeszcze raz tak samo. Jakiego koloru będzie jedenasty kwiatek?

Tydzień ma 7 dni.

1. W poniedziałek Żaneta jeździła na hulajnodze. Co robiła w pozostałe dni tygodnia?
  - Zaplanujcie swoje zajęcia na najbliższy tydzień.

2. Których nazw dni tygodnia brakuje?

poniedziałek

wtorek

?

?

piątek

sobota

?

3. Powiedzcie, jaki dzień tygodnia...

był wczoraj

jest dzisiaj

będzie jutro

4. Powiedzcie, jaki to będzie dzień tygodnia.

- Dziś jest wtorek, za trzy dni będzie...
- Dziś jest czwartek, za dwa dni będzie...
- Dziś jest sobota, za cztery dni będzie...

Po każdym dniu jest noc.

5. Obliczcie, ile stron książki przez cały tydzień przeczytała Maja, a ile Ola.

	Maja	Ola
poniedziałek	3 strony	2 strony
wtorek	4 strony	4 strony
środa	5 stron	0 stron
czwartek	2 strony	2 strony
piątek	0 stron	5 stron
sobota	4 strony	3 strony
niedziela	2 strony	4 strony

- Którego dnia tygodnia najwięcej stron przeczytała Maja, a którego Ola?
- W które dni tygodnia dziewczynki przeczytały po tyle samo stron książki?
- Czy były takie dni, kiedy dziewczynki nie czytały? Które to dni?

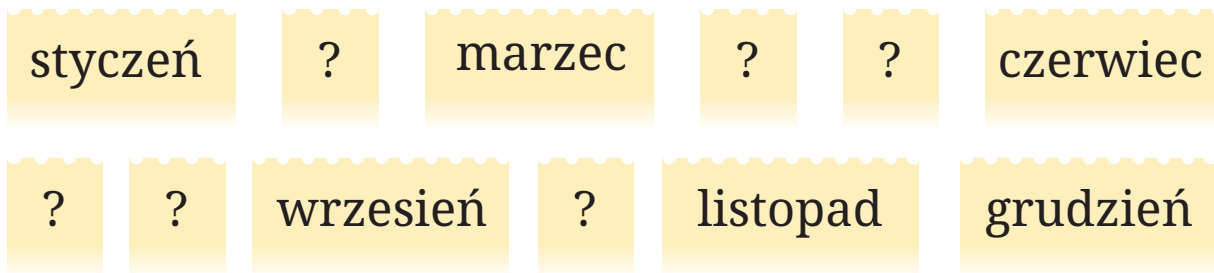

Rok ma
12 miesięcy.

1. Zapiszcie nazwy kolejnych miesięcy i je ponumerujcie.

2. Których nazw miesięcy brakuje?

3. Dzieci z klasy 1a zadawały sobie zagadki o miesiącach. Rozwiążcie je. Ułóżcie podobne zagadki.

4. Patryk urodził się w lutym, a Ula w czerwcu tego samego roku. Kto jest starszy?
5. Rok kalendarzowy zaczyna się 1 stycznia, a teraz jest ostatni dzień maja. Ile miesięcy upłynęło od początku roku?
6. Jakie liczby powinny się znaleźć w miejscach znaków zapytania? Sprawdźcie w kalendarzu.

7. Iwona, Mila i ich rodzice byli wczoraj w zoo. Postanowili pójść tam jeszcze raz w czasie tegorocznych wakacji. W których miesiącach mogą ponownie wybrać się do zoo?

1. Celina wyjeżdża na wakacje 1 sierpnia. Wróci po dwóch tygodniach. Kiedy to będzie? Sprawdźcie w kalendarzu.

Tydzień	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
31			1	2	3	4	5
32	6	7	8	9	10	11	12
33	13	14	15	16	17	18	19
35	20	21	22	23	24	25	26
35	27	28	29	30	31		

- Ile w miesiącu sierpniu jest niedziel i dni świątecznych?
- W którym tygodniu roku wypada 20 sierpnia?
- Hoan urodził się 12 sierpnia. Lena urodziła się 30 sierpnia tego samego roku. Kto jest starszy? O ile dni?

2. Jakie informacje zawiera plakat „Lato w mieście”?
- Jak długo będą trwały półkolonie?
  - Zaproponujcie inne pytania.

Lato w mieście

2 lipca – 16 lipca
Półkolonie w szkole podstawowej

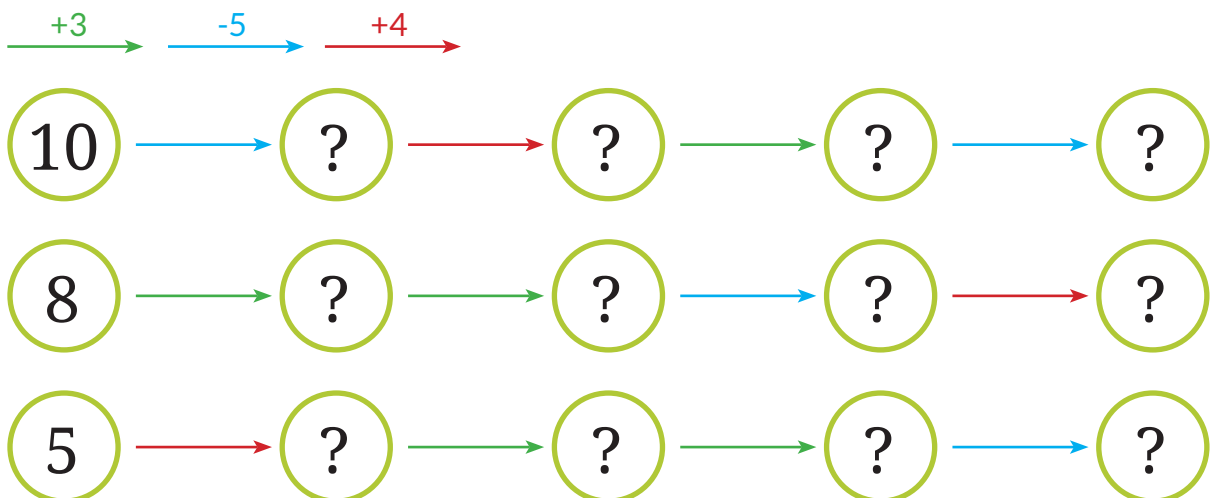
19 lipca
Piknik rodzinny w parku

22 lipca
Święto czekolady

3 sierpnia – 9 sierpnia
Przeгляд teatrów amatorskich

11 sierpnia – 25 sierpnia
Półkolonie w szkole podstawowej

3. Sprawdźcie w kalendarzu, które miesiące mają 30 dni, a które 31. Który miesiąc ma mniej niż 30 dni?
4. Dodawajcie i odejmujcie zgodnie z tym, co wskazują strzałki.

INSTYTUT LOGICZNEGO MYŚLENIA

1. Jakie liczby należy wpisać zamiast znaków zapytania, żeby powstał kwadrat magiczny, w którym wynik dodawania będzie zawsze wynosił 15?

2	?	6
9	5	?
?	3	8

2. Co należy wstawić zamiast znaków zapytania? Obliczcie.

15	-	?	=	5
+		+		+
1	-	1	=	?
=		=		=
16	-	11	=	5

3. Na kartonikach zapiszcie liczby od 1 do 4. Ułóżcie z nich numery rejestracyjne 6 samochodów tak, aby każdy numer rejestracyjny był inny.

4. Pod każdym trójkątem ukryta się liczba 5. Jakie liczby ukryły się pod innymi figurami?

$$\begin{array}{l}
 \triangle + \triangle + \bigcirc = 14 \\
 \square + \bigcirc = 10 \\
 \square + \bigcirc + \square + \bigcirc = 20
 \end{array}$$

5. Tata Maćka ma czterech synów. Trzej z nich to Antek, Janek i Olek. Jak ma na imię czwarty syn?

INSTYTUT MIAR I WAG

1. Oszacujcie, a potem zmierzcie długość swoich stóp i dłoni. Porównajcie wyniki.

3. Powiedzcie, co więcej waży: kilogram kamieni czy kilogram cukierków?

4. Sprawdźcie za pomocą wagi, które przedmioty w klasie ważą od 1 do 5 kg. Ułóżcie listę tych przedmiotów.

5. Przygotujcie pracę plastyczną na temat „Co jest lekkie, a co ciężkie?”

2. Zaplanujcie podwieczorek dla 6 osób. Macie do dyspozycji 20 zł. Możecie kupić owoce, napoje i słodycze.

2 zł

10 zł

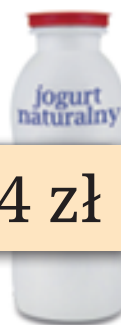
2 zł

3 zł

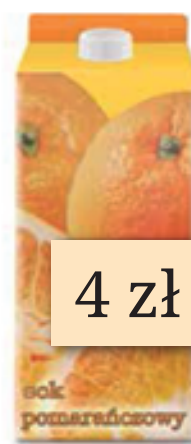
3 zł

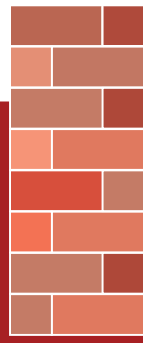
4 zł

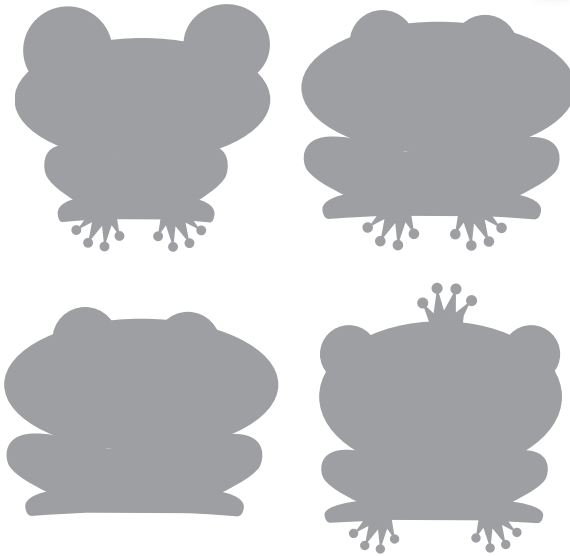
2 zł

4 zł

1. Znajdźcie
właściwy cień
żaby.

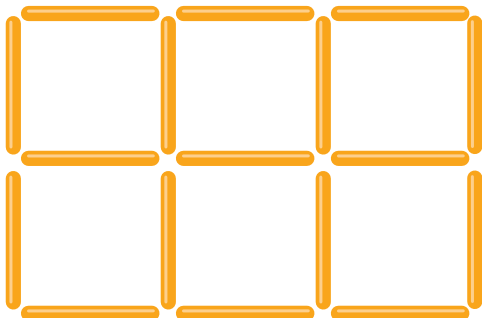
2. Ile ścianek
ma pudełko
po soku?

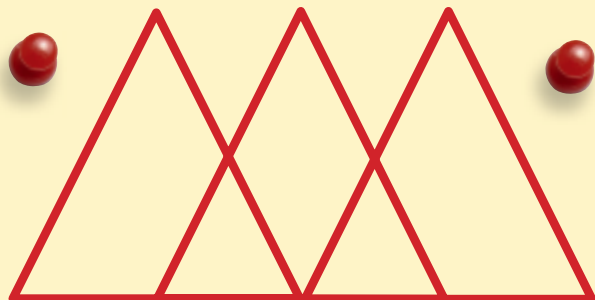
3. Ułóżcie z patyczków swoje imiona, tak jak
zrobiła to Zuzia. Porównajcie w parach, kto
wykorzystał więcej patyczków.

4. Usuńcie 3 patyczki tak,
aby zostały 4 kwadraty.

5. Ile jest trójkątów?

INSTYTUT CZASU I POGODY

1. Co na rysunkach nie pasuje do przedstawionych pór roku?

2. Ustawcie się kolejno według dat urodzin. Kto jest najstarszy, a kto najmłodszy?

4. Obejrzyjcie różne kalendarze. Sprawdźcie, ile niedziel jest w czerwcu.

3. Karol poszedł do kolegi, gdy zegar wskazywał godzinę 9.00. Wrócił do domu, gdy na zegarze była godzina 11.00. Ile godzin nie było Karola w domu?

5. Ułóżcie i rozwiążcie zadanie z wykorzystaniem zegara.

Zagrajcie w parach. Przygotujcie 2 pionki i 2 kostki. Każdy gracz rzuca dwiema kostkami i przesuwa swój pionek o tyle pól, ile wskazuje liczba oczek na wybranej kostce lub na obu kostkach razem. Kiedy gracz stanie na wyróżnionym polu, odpowiada na pytanie:

1. Co oznaczają liczby rzymskie: V, X, I?
2. O ile 20 jest większe od zera?
3. Dwie takie same monety to jeden banknot. Jaki to banknot? Jakie to monety?
4. Jak oznaczamy kilogram? A jak litr?
5. Jaki miesiąc następuje po maju?
6. Jak nazywa się prostokąt, którego wszystkie boki mają tę samą długość?

Jeśli gracz odpowie poprawnie, zyskuje dodatkowy rzut dwiema kostkami. Wygrywa osoba, która pierwsza dotrze do mety.

Autorki: Maria Lorek, Agata Ludwa, Barbara Ochmańska

Recenzenci:

dr Katarzyna Barbara Kochan – opinia merytoryczno-dydaktyczna

mgr Katarzyna Lotkowska – opinia merytoryczno-dydaktyczna

dr Monika Szymańska – opinia językowa

Redakcja: **Andrzej Jabłoński, Włodzimierz Porębski**

Grafika: **Natalia Armata**

Fotoedycja, produkcja sesji, rekwizyty: **Mirosława Łukaszek, Beata Stachańczyk**

Skład i łamanie: **Piotr Gorzelańczyk**

Korekta: **Witold Ostrowski**

Wydanie I, 2017 rok

Wydawca: **Fundacja Ekologiczna – Wychowanie i Sztuka „Elementarz”**

Druk: **Beniamin Sp. z o.o. Sp. k., ul. Wspólna 4, 86-005 Ciele**

Tekst popularnonaukowy: „Tajemnicza liczba zero” **Krzysztof Cywiński**

Ilustratorzy: **Magdalena Babińska** – s. 13, 42, 49; **Ilona Brydlak** – s. 50-51; **Marta Drapiewska** – s. 2, 44; **Alicja Gapińska** – s. 4; **Elżbieta Kidacka** – s. 26-27; **Marek Piwko** – s. 18-19; **Daniel Rudnicki** – s. 8, 22, 28-29; **Katarzyna Trzeszczkowska** – s. 16-17, 21, 23, 39, 46-47, 48.

Fotograficy: **Marta Kulikowska** – s. 10 (Wilanów); **Anita Lorek** – s. 10 (łabędzie, kaczki); **Mirosława Łukaszek** – s. 31 (piłka, skakanka), s. 36 (butelki, słoik, konewki), s. 37 (butelka), s. 39 (miody), s. 40 (hulajnoga, książka), s. 41 (szachownica, piłka), s. 46 (autko), s. 47 (ciastko, truskawki, winogrona, pączek, czekolada); **Jarosław Pawłowski** – s. 9 (Kraków (2)), s. 10 (Warszawa); **Piłat/Sobociński** – s. 6-7, 8, 12, 16, 20, 29, 35, 37, 40-41, 42, 47.

Podręcznik jest rozpowszechniany na zasadach wolnej licencji **Creative Commons – Uznanie Autorstwa 3.0 Polska** (zdjęcia pochodzą głównie ze strony z darmowymi obrazami Pixabay), z wyjątkiem zawartych w nim zdjęć pochodzących od agencji fotograficznych.

„My i nasz elementarz. Podręcznik do szkoły podstawowej. Klasa 1. Część 4” został dopuszczony do użytku szkolnego, rok dopuszczenia: 2017, nr 884/4/2017.

Liczby do 100

91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Tablicę możemy wykorzystać do wykonywania działań.

Kiedy dodajemy, przesuwamy pionek w prawo. Gdy dojdziemy do końca rzędu, przechodzimy na początek wyższego rzędu.

$$4 + 2 = 6$$

$$7 + 5 = 12$$

Kiedy odejmujemy, przesuwamy pionek w lewo.

$$19 - 4 = 15$$

My i nasz **elementarz**

Podręcznik do szkoły podstawowej do klasy 1
składa się z czterech części:

część 1

część 2

część 3

część 4